

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

§. 3. Historica Tuscorum descriptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

FLV-
MI-
NA
VM
bria in
Tibe-
rim de-
fluētia,
& per
eum in
mare
infe-
rum.

Tinia Plinio, Straboni Tenea, Meuaniam urbem al-
luens, ait Strabo lib. 5. Inglorius Silio dicitur; hodie
il Topino.
Clasia aut Clafius supra Afisium defluens: hodie *Chiag-
gio.*
CLITVMNVS: hodie *il Clitunno* describitur à Plinio Iu-
niore lib. 8. epist. 8. ubi tamen nihil de mirabili virtu-
te, quâ boues in eo bibentes candidi fiunt. Vides
hunc descriptum in Appendice Tabulæ.
NAR ab Epitomistâ Stephani, & Procopio *Nedovos*: ho-
die *Nera*, & *Negra*, sic dictus quia *Nar* linguâ Sabi-
nâ *sulphur* sonat; vel vt etiam ait Seruius quod in
modum narium duos exitus habeat; certè vt ait idem
Seruius, dum currit est sulphurei coloris, dum hauri-
tur Tiberi, albi.

§. 3. *Historica Tuscorum Descriptio.*

NVM. I. *Nomina Tuscorum.*

GRÆCIS Τυρρῖνοι & Τυρρῖνοι nominantur apud veteres Pinda-
rum, Hesiodum & Euripidem, immo & Dionem. *Românis* autem
Etrusci, seu Hetrusci, item & Tusci, & aliquando Thusci, vt Pli-
nio, à *ἑὺς* sacrificio & *τύρρῶ*, vt volunt Seruius & Isidorus: cum hoc
tamen discrimine quod terra Hetruria, homines Tusci dicerentur,
vt Varro & Seruius annotarunt. Primus Tusciæ nomen L. Florus
vsurpauit; sed Plinius Hetruscos & Thuscos promiscuè vocat, &
Hetruscos à Rege dictos putat, Thuscos à sacrificio ritu.

Tyrreni autem nuncupati sunt, vel à Tyrreno quodam Athys
& Callitæ filio, aut Herculis ex Omphale; vel certè à minutis
domiciliis quæ *Tyrreis* Tyrreni vocant. Trania autem pro Tyr-
reniâ dici videtur à Seraphione apud Dioscoridem de resinâ.

NVM. 2. *Origo Tuscorum.*

TRIPLEX de Tuscorum origine opinio ex Dionysio Halicar-
nassensi, Strabone, Hellanico & aliis.

Prima sententia est Tuscos indigenas esse, & à domiciliis minu-

tis nomen accepisse, priusque Razenas esse dictos à quodam Duce; sic quidam apud Dionysium.

Secunda est, Pelasgos fuisse, quia Pelasgi vocantur à Sophocle in choro Inachi, & eos venisse ex Thessaliâ Lemno & Imbro Insulis, origine autem Arcadas esse, vt iam dictum est in Græciâ.

Tertia est, Tyrrhenos ex Mæoniâ, seu ex Lydiâ Asiaticâ venisse, sic Strabo, Herodotus lib. 1. Velleius Paterculus lib. 1. & alij. Cùm itaque duos fratres hæc Regio capere non posset Lydum & Tyrrhenum, forte ductâ Tyrrhenus cum ingenti multitudine venit in Italiam, Lydus in Asiâ restitit, & Mæoniam de suo nomine Lydiam dixit.

Sed ad conciliandas illas opiniones Cluuerius obseruat Pelasgos à quibusdam quasi *Pelargos* nuncupatos esse *Ciconias*, quòd turmatim errarent per vrbes Græcas, atque Barbaricas, & ex Arcadiâ profectos in Thessaliam venisse, inde eiectos in Lemnum, Imbrum, immo & Mæoniam traiecisse. Duas autem expeditiones à Pelasgis susceptas fuisse, & primò quidem regionem ad Padum incoluisse: aliam venisse coloniam ex Lydiâ quæ Umbros eiecit ex Tusciâ, & nouis illis Pelasgis veteres adiunctos esse, qui amplissimam regionem à mari supero ad inferum occuparunt; donec superuenientibus Gallis in duas gentes distracti sunt Rhætos, & Tyrrhenos, seu Tuscos, vt mox dicemus.

N V M. 3. *Politia Tuscorum, & potentia.*

COEPERVNT eminere Tusci ex quo Tarchon Princeps Pelasgorum Tyrrhenorum expulsis Umbris pro sede, atque arce belli Cortonam constituit. Eos autem fuisse potentissimos multa ostendunt. *Primò*, quòd Capuam condiderunt, vt aiunt Strabo, Patereculus, Mela. *Secundò*, quòd de eorum nomine Italia tota dicta est Tyrrenia, vnde & Roma in Tyrreniâ apud veteres collocatur, vt ait Dionys. *Tertiò*, quòd toto mari infero sint potiti, quod de suo nomine Tyrrhenum appellauerunt. *Quartò*, quòd Insulas Sardiniam, & Corsicam adiunxerint Imperio suo, vt ait Strabo lib. 5. *Quintò*, quòd Imperium destinarint extendere ad Columnas Herculeas, eoque colonias mittere, sed à Carthaginensibus impeditos, vt tradit lib. 5. Diodorus.

Quomodo autem eorum potentia decreuerit non minùs est im-

plicitum. Igitur eiici cœperunt ex Circumpadanâ regione à Gallis anno urbis conditæ 154 Olymp. 45. regnante Tarquinio Prisco: haud tamen omnino expulsi fuerunt; nam Olym. 64. an. 3. cum Umbris iuncti expeditionem in Cumanos susceperunt, quæ eis pessimè cessit, operâ Hieronis Siculi; ex quo res eorum in peius ruerunt, vt ex Diodoro, & Scholiaste Pindari discimus; ideóque à Syracusis etiam vexati sunt, vt tradit Diodorus lib. 11. Ac demum Circumpadanam regionem amiserunt; paulò post annum urbis C. 369. Tunc autem eorum aliqui in Alpes ascendere Rhæto duce, ex quo pars illa Tuscorum in Rhætorum nomen transit; reliqui ad eos transferunt qui in Hetruriâ consistebant, vbi cum Romanis depugnantes ab iisdem sensim subacti sunt.

Diuidebantur autem in 12. populos, *δωδεκά ἡγεμονίας* Dionys. lib. 6. vocat, qui à 12. urbibus sic dicti sunt. *Cere, Tarquinij, Rusellæ, Vetulonij, Volaterræ, Arretium, Cortona, Perugia, Clusium, Volsinij, Falerij, Veij*, de quibus mox in Geographicâ descriptione. Seruius in 10. *Æneidos*, ait singulis his populis singulos Lucumones præfuisse, sed vnum etiam duodecim illis imperasse. Hi Principes, seu Reges ferebant coronam auream cum sceptro cuius in summo Aquila, purpuream tunicam auro textam; eosque anteibant 12. lictores; sedebant autem in sellâ eburneâ, vt ait Dionys. Halic. lib. 3.

N V M. 4. *Mores Tuscorum.*

MOLLISSIMOS fuisse Tuscos ait Strabo, ideóque à Gallis pullose esse credunt *Diodorus*, & *Athenæus*. De mulierum Etruscarum mollitie, & puerorum inuerecundiâ legatur idem *Athenæus* lib. 12.

Supra reliquas gentes Auguriis dediti fuere; quare deinceps ad eos Romani misere liberos suos vt Aruspicinam ediscerent.

Bis de die conuiuia celebrabant, in vasis argenteis; stragulis domorum parietes velabant quæ floribus distinguebant; & feruos lautissimè vestitos alebant. Excogitauere tubam, quæ ab iis Tyrrhenica nuncupata est.

Literis additiores fuere, & in artibus omnibus solertes atque ingeniosi, ob commercium cum Græcis ex quibus ortierant: hæc *Strabo*, atque *Diodorus*.

Hic Scenici optimi, quam ob causam sæpe Romam euocabantur; quare & Histrio ab iis nomen accepit, nam eorum linguâ

Hister sonat Ludionem, sic Livijs, & Valerius Maximus.

Apud eos si quis soluendo non esset, sequebantur eum pueri cum vacuo marsupio; *Heraclides in politijs.*

N V M. 5. *De qualitate Etruriæ.*

FOECVNDITATE nulli regioni decedit, vnde delicijs diffuebant, & luxu Tusci, *Diodor. lib. 5.* Colles etiam habent arationi idoneos, & humore modico non hiberno solùm, sed & æstiuo tempore regio irrigatur, *idem Diodorus.* Multi inde fructus, & tellus hîc fert omnia non tantùm ad necessitatem, sed etiam ad delicijs; *idem Diodorus Siculus.*

N V M. 6. *Quantitas & fines Etruriæ.*

CERTVM est olim obtinuisse Padi ostia, si quidem fossas omnes hîc ductas operâ Tuscorum *Plinius* ait; vnde & Scyllax hîc Spinam Tuscorum urbem agnoscit. Ne hîc te morer Galliam Circumpadanam olim ab Athesi fluvio l'Adice ad Orgum Fl. Orco videntur obtinuisse. Nam Atria Tuscorum colonia fuit, & à Gallis atque Liguribus olim separati erant. Extenderunt & ditionem suam vltra Arnun Macram vsque: nam Pisas & Lucam in Etruriâ, collocant *Livius & Strabo.* Promoti sunt olim & ad Circeium Prom. quod ex *Theophrasto* colligitur, & *Hesiodo* in *Theogoniâ.* Nisi malis id referre ad ea tempora quorum meminit *Dionys. Halicarnassensis lib. 1.* quando Umbri, Latini, Aufones, & tota Occidentalis Italia Tyrrhenia dicebatur.

FINES verò ab omnibus Geographis recepti sunt, ab Occidente Arnus, aut Macra; ab Oriente, Tiberis; à Septentrione Apenninus; à Meridie, mare inferum cui nomen dedit Tyrrhenû, postea Tuscum.

§. 4. *Geographica Etruriæ descriptio.*

N V M. 1. *Decerpta Liguriæ, seu Regio inter Macram, & Arnun fluvios, quelque partie de l'Estat de Gennes, l'Estat de Mazza, & de Carrera, les terres enlacées du Grand Duc, partie de la Carfagnane, l'Estat de Luques, & quelque peu du Pisan.*

APVANI LIGVRES eam regionem incoluerunt, qui Romanis multum exhibuere negotij, eosque aliquando malè multarunt.
Sed